

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Dany Mazákové a soudců Mgr. Olgy Mičanové a Mgr. Ondřeje Rotta ve věci

žalobců:

- a) J. J., narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený P. Ž., nar. [redacted]
bytem [redacted]
- b) M. J. narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená P. Ž., nar. [redacted]
bytem [redacted]
- c) [redacted]
sídlem [redacted]
zastoupený P. Ž., nar. [redacted]
bytem [redacted]
- d) D. Ž., narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený P. Ž., nar. [redacted]
bytem [redacted]
- e) P. Ž., narozená dne [redacted]
bytem [redacted]

proti

žalované:

[redacted]
sídlem [redacted]

o zaplacení 292 758 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti usnesení Okresního soudu v [redacted] ze dne [redacted], č. j. [redacted]

takto:

Usnesení okresního soudu se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

Okresní soud shora označeným usnesením zamítl návrh žalobců na osvobození od soudních poplatků. Své rozhodnutí odůvodnil ustanovením § 138 o. s. ř. Uzavřel, že žalobci ani přes výzvu soudu nepředložili potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, a to ani po poskytnutí prodloužené lhůty v trvání 30 dnů. Z důvodu pasivity žalobců soud nemohl posoudit jejich majetkové poměry a možnost si peněžní prostředky opatřit, proto byl návrh žalobců zamítnut.

V odvolání žalobci namítali, že žalované plnění je dáno přímo ze zákona, jakož i to, že povinnost k plnění stíhá žalovanou. Žalovaná nadto pohledávku žalobců nijak nespороvala a nezpochybnila, nejde proto o svévolné uplatnění práva. Namítli rovněž nesprávné určení výše soudního poplatku, který měl činit 14 635 Kč a nikoli 29 874 Kč. Navrhli, aby odvolací soud napadené usnesení změnil a jejich žádosti o osvobození od soudních poplatků vyhověl.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení včetně jemu předcházející řízení bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.). Odvolání žalobců neshledal opodstatněným.

Z obsahu spisu vyplývá, že žalobci podali u Okresního soudu v [REDAKCE] žalobu na zaplacení 292 758 Kč s příslušenstvím. V reakci na výzvu k zaplacení soudního poplatku (29 874 Kč) žalobci požádali o osvobození od soudních poplatků.

V souladu s ust. § 138 odst. 1 o. s. ř. může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Při posuzování toho, zda majetkové a sociální poměry účastníka odůvodňují osvobození od soudních poplatků, soud přihlíží k celkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování apod. Smyslem tohoto ustanovení je odvrátit situaci, kdy by účastníkovi jen pro jeho nepříznivou majetkovou situaci bylo znemožněno uplatňovat nebo bránit svá práva u soudu tak, aby nedošlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces.

Okresní soud žalobce poté, co požádali o osvobození od soudních poplatků, vyzval k předložení potvrzení o jejich osobních, majetkových a výdělkových poměrech s tím, necht' je soudu předloží ve lhůtě 15 dnů od doručení. Žalobci okresní soud požádali o poskytnutí delší, náhradní lhůty pro splnění uložené povinnosti, a to „s ohledem na přetrvávající nouzový stav a potřebu prohlášení doplnit povinnými přílohami u příslušných institucí“. Vyplněné prohlášení však soudu nepředložili ani v prodloužené lhůtě, okresní soud proto návrh žalobců zamítl a žalobkyni e) současně vyzval k zaplacení soudního poplatku za žalobu (usnesení Okresního soudu v [REDAKCE] ze dne [REDAKCE], č. j. [REDAKCE]).

Odvolací soud se závěry okresního soudu ztotožnil. Žalobci, ačkoli byli okresním soudem vyzváni a byla jim prodloužena lhůta ke splnění povinnosti, prohlášení o svých majetkových poměrech nedoložili a soudu neumožnili posoudit jejich majetkové poměry, příp. možnost si opatřit peněžní prostředky k zaplacení soudního poplatku. Skutečnost, že žalobci mají žalovaný nárok „za daný zákonem a nezpochybnitelný a nejde tedy o svévolné uplatnění práva“ není rozhodná. I v takovém případě totiž žalobce tíží povinnost soudní poplatek zaplatit s tím, že budou-li ve sporu úspěšní, mají právo na náhradu nákladů řízení proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Důvodnost podané žaloby je soudem posuzovaná až v průběhu řízení, zaplacení soudního poplatku však patří mezi podmínky řízení, které soud musí zkoumat na začátku řízení, aby zjistil, zda může v řízení řádně pokračovat. Rozhodná není ani námitka, že žalobci jsou v „pozici žalobců nepřímou, jakožto členové společenství vlastníků jednotek (příp. u žalobce c/ jako správce budovy), kdy společenství vlastníků budovy není ze své povahy podnikatelskou osobou a nevytváří žádné zdanitelné příjmy“. Žalobci podali žalobu nikoli jako společenství vlastníků jednotek, ale v případě žalobců a), b), d) a e) jde o fyzické osoby, u žalobce c) o rodinný svěřenský fond. Nepředložili-li okresnímu soudu ani v prodloužené lhůtě prohlášení o svých majetkových poměrech a ani netvrdili, že by jejich majetkové poměry byly nepříznivé, potom soudu nedali možnost jejich majetkové poměry objektivně posoudit a neprokázali, že jejich poměry osvobození odůvodňují, a za situace, kdy žalobci současně nejsou osvobozeni od placení soudních poplatků ze zákona (a není dáno ani věcné zákonné osvobození), okresnímu soudu nezbylo, než jejich žádost zamítnout (k tomu srovnej např. usnesení Ústavního soudu ČR z [REDAKCE]).

2016, sp. zn. III. ÚS 1894/16). Odvolací proto napadené usnesení okresního soudu potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

Pro úplnost k námitce ohledně nesprávně vyměřené výše soudního poplatku odvolací soud uvádí, že pokud soud ve výzvě nesprávně stanoví výši soudního poplatku, nevzniká tímto rozhodnutím poplatníkovi povinnost zaplatit ho v nesprávně stanovené výši, ale zůstává mu zachována poplatková povinnost zákonná. Následkem nezaplacení soudního poplatku je zastavení řízení. Žalobce má možnost zpochybňovat výši vyměřeného soudního poplatku, zaplatit celou vyměřenou částku a požadovat vrácení přeplatku zaplaceného soudního poplatku či zaplatit správnou výši soudního poplatku podle zákona. K tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne [REDAKCE], sp. zn. [REDAKCE], dle něhož *nezaplatí-li poplatník k výzvě soudu na soudním poplatku ničeho, soud rozhodne o zastavení řízení podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) bez zřetele k tomu, že výše poplatku byla ve výzvě soudu stanovena nesprávně.*

Nad rámec uvedeného odvolací soud poukazuje na skutečnost, že usnesením Okresního soudu v [REDAKCE] ze dne [REDAKCE], č. j. [REDAKCE] byla (namísto žalobců) nesprávně vyzvána k zaplacení soudního poplatku za žalobu toliko žalobkyně e) a usnesení nadto bylo vydáno dříve, než byl pravomocně posouzen návrh žalobců na osvobození od soudních poplatků. Takový postup okresního soudu nebyl správný.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není přípustné dovolání.

Hradec Králové 24. února 2021

JUDr. Dana Mazáková v. r.
předsedkyně senátu